

Osavuosisikatsaus 3

1.1.2023 – 30.9.2023

Sisällys

Osavuositarkastus 1.1.2023 – 30.9.2023	2
Tuloslaskelma	6
Rahoituslaskelma.....	7
Tase.....	8
Investoinnit	10
Kunnan strategia ja kärkitavoitteet	14
Palvelualueiden osavuositarkastukset	17
Hallintopalvelut	17
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut.....	21
Tekninen ja elinvoimapalvelut.....	26
Konserniosa	29
Sanasto.....	31

Yleinen talouden kehitys

Valtiovarainministeriön lokakuussa julkaiseman julkisen talouden suunnitelman arvion mukaan talouskasvun odotetaan olevan vuonna 2023 nollan tuntumassa, mutta kiihtyvän lähivuosina yli pitkän aikavälin kasvuvauhdin. Hallituskauden alussa taloustilannetta heikentää hintojen ja korkotason nousu, mikä vähentää yksityistä kysyntää ja kasvattaa julkisen talouden kustannuksia. Kotitalouksien ostovoiman vahvistuminen ja kestäväan kasvuun liittyvät suuret investoinnit nopeuttavat talouskasvua ensi vuodesta lähtien. Suomen talouden rakenteellisia ongelmia ovat heikko tuottavuuden kasvu ja vähäiset tuotannolliset investoinnit. Ne pitävät talouskasvun verrattain hitaana myös pidemmällä aikavälillä.

Vuodelle 2023 ansiotasoindeksin muutos on valtiovarainministeriön ennusteen mukaan 4,3 % ja kuluttajahintojen muutos on tätä suurempi 6,2 %. Vuonna 2024 BKT kasvaa 1,2 prosenttia, kun hintojen nousu hidastuu ja kotitalouksien tulot kasvavat.

Vuonna 2023 työttömyysasteen ennustetaan olevan 7,1 prosenttia. Vuonna 2024 työllisyysasteen ennustetaan olevan 73,8 prosenttia ja työttömyysaste 7,2 prosenttia.

Kuntatalouden tila pysyy kuluvana vuonna ennätysvahvalla tasolla johtuen lähinnä vanhoilla veroperusteilla maksettavien verotulokertymien tälle vuodelle tuomista verohännistä. Kuntien ja kuntayhtymien kehitysarvio 2024–2027 on kuitenkin heikentynyt viime kevään ennusteesta selvästi. Kuntasektorin investoinnit huomioiva rahoitusjäämä jää 2024–2027 selvästi alijäämäiseksi ja kuntien lainakanta nousee noin viidellä miljardilla eurolla. Kuntien talouden velkaantuminen johtuu kuntien mittavista investoinneista, henkilöstömenojen kasvusta sekä edelliseen kehitysarvioon nähden heikentyneestä verorahoituksesta.

Hallitusohjelman kuntatalousvaikutukset ovat alustavien arvioiden mukaan maltilliset vuosina 2023 ja 2024. Hallitusohjelman suunnitelmakauden riskinä on erityisesti talouskasvun arviota heikompi kehittyminen ja korkeampi työttömyys,

jolloin sosiaaliturvavaleikkausten vaikutus myös kuntatalouteen voi olla arvioitua merkittävämpi.

Verotuloennuste

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kaikkien Manner-Suomen kuntien veroprosentteja alennettiin 12,64 %-yksikköä ja samalla valtion ja kunnallisveron veropohjat yhdistettiin. Veropohjien yhdistäminen tarkoitti sitä, että tulosta tehtävät vähennykset myönnetään samoin perustein ja samansuuruisena sekä valtion että kunnallisverotuksessa. Kunnallisveron efektiivisyys parani aiemmasta. Mäntsälän kunnallisveroprosentti on 8,36 % ja efektiivinen kunnallisveroaste (tosiallisesti maksuunpantu vero vähennysten jälkeen) on lokakuun ennusteen mukaan 6,31 %. Verotulojen toteutumaprosentti syyskuun lopussa on 80,69 %, tasaisen kertymän ollessa 75 %.

Kuntaliiton lokakuun alussa julkaiseman verotuloennusteiden mukaan Mäntsälän kunnallisveroennuste on kevään arviota heikompi. Kunnallisverotuotot kuitenkin ennustetaan kasvavan talousarvioon verrattuna 0,9 milj. euroa. Ennusteen mukaan kasvua tulee kaikkiin muihin verolajeihin paitsi yhteisöverotuottoon, joka on heikentynyt kevään ennusteista. Kunnallisverotuottoja arvioidaan tulevan 0,6 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Tämä johtuu palkkasumman parantuneesta kehitysarviosta.

Yhteisöveroennuste on heikentynyt talousarvion ja kevään arvioihin. Kesästä alkaen yhteisöveron ennakkotilityksissä on tullut alenemaa, joka on huomioitua ennusteessa. Kuntaliiton lokakuun ennusteen mukaan yhteisöverotuotot tippuvat 0,2 milj. euroa. Kiinteistöveroennusteeseen ei ole kevään jälkeen tullut muutosta. Ennusteen mukaan kasvua tulee 0,48 milj. euroa, joka johtuu rakennusten verotusarvojen kasvusta, koska niiden jälleenhankinta-arvoja on korotettu. Muutos parantaa kiinteistöveron verovuosi-kohtaista tuottoa noin 170 miljoonalla eurolla koko maan tasolla.

Verotuloennusteeseen esitetään tehtävän seuraavat talousarviomuutokset vastaamaan ennusteita: kunnan tuloverot +0,61 milj. euroa osuus yhteisöveron tuotosta -0,23 milj. euroa kiinteistövero +0,48 milj. euroa yhteensä + 0,86 milj. euroa

Verotulot	Muutettu TA	Toteutuma	Toteutuma-%	TP edellinen vuosi	Ennuste	Ennuste-Talousarvio
Kunnan tulovero	40 822 259	32 760 079	80,25	84 963 120	41 440 000	617 741
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 146 083	3 245 830	78,29	6 239 525	3 910 000	-236 083
Kiinteistövero	8 225 445	6 917 068	84,09	8 554 243	8 704 000	478 555
Yhteensä	53 193 787	42 922 977	80,69	99 756 888	54 054 000	860 213

Valtionosuudet

Valtionosuudet ovat kertyneet päätösten mukaisesti. Valtionosuuksiin tulivat tarkistuspäätökset tammikuussa 2023, joiden mukaisesti tehtiin talousarviomuutokset ensimmäisen osavuosisat-
sauksen aikana. Valtionosuudet ovat yhteensä muutetussa talousarviossa 15 071 303 euroa.

Käyttötalous

Mäntsälän kunnan syyskuun ulkoisten toiminta-
tuottojen toteutuma on 51 prosenttia ja ulkoisten
toimintakulujen toteutuma on 74 prosenttia ta-
lousarviosta. Toimintakate on 79 prosenttia ta-
lousarviosta. Tilikauden tulos syyskuun lopun ti-
lanteessa on n. 5,7 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Kunnan tilinpäätösennusteeseen on vaikuttanut
kunta-alan palkkojen sopimusratkaisu, joka korotti
palkkoja enemmän kuin talousarviossa osattiin ar-
vioida. Palkkaratkaisun vaikutus näkyy erityisesti
sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen henkilöstö-
menoja kasvattavana. Sivistys- ja hyvinvointipalve-
lualueella kesäkuun ennusteen mukainen määrä-
rahamuutos varhaiskasvatuksessa ei ollut riittävä,
mutta ennustettu ylitys pystytään kattamaan pal-
velualueen muilta tulosalueilta.

Tekninen ja elinvoimapalvelualueella ei tehty vielä
kesäkuun ennusteen perusteella talousarvionmuu-
toksia. Tarpeet ovat tämän jälkeen täsmentyneet.
Ehnroosin koulun leasingvuokrien korottuminen
korkotason muuttuessa ja kiinteistövero nostaa
toimitilapalvelujen vuoden 2023 kustannuksia ar-
violta n. 0,3 milj. euroa. Kuntatekniikassa joitain
alun perin investointeihin kirjattuja menoja on kir-
jattu käyttötalouteen kustannusten jäädessä alle
aktiivointirajan. Kustannukset ovat ylittymässä alu-
eiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluiden,
asiantuntijapalveluiden, jätehuoltomaksujen sekä
kaluston osalta yhteensä 0,23 milj. eurolla. Myös
tulojen osalta ennustetaan 0,15 milj. euron ali-
tusta metsänmyyntivoittojen jäädessä

ennustettua alhaisemmaksi. Muutokset heikentä-
vät toimintakatetta yht. 0,68 milj. eurolla.

Hallintopalvelujen tulosalueiden arvioidaan pysy-
vän kokonaisuudessaan muutetussa talousarvi-
ossa pysyvien vastaavien myyntivoittoja lukuunot-
tamatta, joiden arvioidaan alittavan talousarvion
0,37 milj. eurolla.

Esitetyt talousarviomuutokset käyttötalouteen
heikentävät tilikauden tulosta yhteensä 1,05 milj.
euroa.

Esitetyt muutokset tuloslaskelmaosaan verotulo-
jen osalta parantavat tilikauden tulosta 0,86 milj.
euroa. Talousarviomuutokset yhteensä vaikutta-
vat vuosikatetta heikentävästi 0,19 milj. euroa.

Poistojen osalta tilinpäätösennuste on päivittynyt.
toteutuneiden investointien osalta. Poistoja to-
teutuu ennakoitua 0,7 milj. euroa vähemmän.

Keusoten kuntayhtymän purkamisen etenee ja
loppuselvitys on tulossa päätöksentekoon vuoden
lopulla. Purkamishetkellä olevien kuntayhtymän
varojen ja velkojen osalta kunta olisi saamassa
kuntayhtymän purkamisesta varoja enemmän
kuin on kuntayhtymän taseessa velkoja. Kuntayh-
tymän purkamisesta ennustetaan syntyvän 1,4
milj. euron tuloutus. Talousarvionmuutosesitys tuo-
daan tästä loppuselvityksen kanssa samassa yh-
teydessä käsittelyyn. Mikäli Keusoten loppuselvi-
tystä ei ehditä käsittelemään vuoden loppuun
mennessä kuntien valtuustoissa, siirtyy purkami-
nen ensi vuodelle.

Tilinpäätösennuste vuodelta 2023 on näiden
muutosten jälkeen 7,8 milj. euroa ylijäämäinen.

Investointeihin on ennustettu hankekohtaisia yli-
tyksiä, joilla ei ole vaikutusta kokonais-investoin-
tien määrään.

Lainakanta

Kunnan lainamäärä 30.9.2023 oli 104,5 milj. euroa eli n. 5000 euroa/asukas. Konsernin lainakanta 30.9.2023 tilanteessa on n. 169 milj. euroa (8090 euroa/asukas). Kunnan lainakanta on kasvanut 31.12.2022 tilanteesta 8,1 milj. eurolla johtuen kunnan Nivos Oy:lle otetusta ja edelleen lainatusta 15 milj. euron tilapäisestä lainasta. Konsernin lainakanta on kuitenkin pienentynyt 8,5 milj. euroa, kun huomioidaan vain nykyiseen konserniin kuuluvat yhtiöt ja kuntayhtymät.

Osavuositarkastuksen 1/2023 yhteydessä tehdyt talousarviomuutokset

Valtionosuuksiin tehtiin talousarviomuutos tammikuussa tulleen tarkistuspäätöksen mukaisesti ja vähennettiin valtionosuuksista yht. 112 900 euroa.

Käyttötalouteen ei tehty talousarviomuutoksia.

Osavuositarkastuksen 2/2023 yhteydessä tehdyt talousarviomuutokset

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueelle esitettiin 0,6 milj. euron menolisäystä henkilöstömenoihin ja kautuen 0,3 milj. euroa opetuspalvelut ja 0,3 milj. euroa varhaiskasvatuspalvelut.

Hallintopalvelualueelle lisättiin tukipalvelujen henkilöstömenoihin +0,02 milj. euroa ja palvelunostoihin +0,6 milj. euroa jakautuen puoliksi tietohallintoon ja talous- ja henkilöstöpalveluihin. Te- ja maahanmuuttopalveluihin arvioitu määrärahaylitys +0,39 milj. euroa työllistettyjen palkkakustannuksiin. Viestintään ja markkinointiin lisättiin 0,05 milj. euroa Mäntsälän Jäähalli Oy:n mainospaikkoihin.

Esitetyt talousarviomuutokset käyttötalouteen heikensivät tilikauden tulosta yhteensä 1,66 milj. euroa.

Väestö, työllisyys ja henkilöstö

Väestön määrä elokuun lopun ennakkotiedon mukaan oli 20 909 asukasta. Asukasmäärä on tammi-kuun alusta laskenut yht. 3 henkilöllä (muutos - 0,01 %)

Elokuun työllisyyskatsauksessa Uudellamaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,6 %. Mäntsälässä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta elokuun lopussa oli 6,4 % (edellinen vastaava ajankohta 5,9 %).

Työttömien kokonaismäärä kasvoi edelliseen vastaavaan ajankohtaan 8 prosenttia. Mäntsälän kunta on seitsemän parhaimman kunnan joukossa Uudenmaan alueella.

Vakituisten työntekijöiden henkilötyövuosi oli syyskuun lopussa 558 htv. Näiden lisäksi työllistettyjä oli 9 htv, määräaikaista 154 htv, sijaisia 2 htv, oppisopimussuhteisia 2 htv. Henkilöstön henkilötyövuosimäärä tarkasteluhetkellä on yhteensä 725 htv.

Tuloslaskelma

(ulkoinen) 1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	11 408	0	11 408	5 835	-5 573	51,1 %	10 656	12 892
Myyntituotot	2 639		2 639	1 360	-1 279	51,5 %	2 571	3 185
Maksutuotot	1 994		1 994	1 019	-975	51,1 %	1 555	2 208
Tuet ja avustukset	1 865		1 865	602	-1 263	32,3 %	1 938	2 046
Muut toimintatuotot	4 910		4 910	2 854	-2 057	58,1 %	4 592	5 452
Valmistus omaan käyttöön			0	73	73		125	5
Toimintakulut	-63 411	-1 660	-65 071	-48 256	16 816	74,2 %	-65 290	-137 025
Henkilöstökulut	-37 813	-1 010	-38 823	-29 316	9 506	75,5 %	-39 130	-37 270
Palvelujen ostot	-13 360	-650	-14 010	-10 442	3 568	74,5 %	-13 876	-87 529
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 011		-6 011	-3 664	2 347	61,0 %	-5 797	-5 747
Avustukset	-3 773		-3 773	-2 889	884	76,6 %	-3 823	-4 166
Muut toimintakulut	-2 455		-2 455	-1 945	511	79,2 %	-2 664	-2 314
Toimintakate	-52 003	-1 660	-53 663	-42 348	11 315	78,9 %	-54 510	-124 128
Verotulot	53 194		53 194	42 923	-10 271	80,7 %	54 054	99 757
Valtionosuudet	15 184	-113	15 071	11 303	-3 768	75,0 %	15 071	35 823
Rahoitustuotot ja -kulut	-136		-136	18	154	-12,9 %	28	107
Korkotulot	159		159	41	-119	25,5 %	214	212
Muut rahoitustuotot	105		105	250	145	238,3 %	250	367
Korkokulut	-361		-361	-264	96	73,3 %	-396	-455
Muut rahoituskulut	-40		-40	-9	31	22,4 %	-40	-16
Vuosikate	16 238	-1 773	14 466	11 896	-2 570	82,2 %	14 644	11 559
Poistot ja arvonalentumiset	-9 076		-9 076	-6 162	2 913	67,9 %	-8 258	-7 663
Satunnaiset erät							1 400	
Satunnaiset tuotot							1 400	
Tilikauden tulos	7 163	-1 773	5 390	5 734	344	106,4 %	7 787	3 896
Tilinpäätössiirot	31		31	0	-31	0,0 %	31	-2 969
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	7 194	-1 773	5 421	5 734	313	105,8 %	7 818	927
Tuloslaskelman tunnusluvut								
Toimintatuotot / Toimintakulut %	18,0 %		17,5 %	12,1 %			16,3 %	9,4 %
Vuosikate / Poistot %	179 %		159 %	193 %			177 %	151 %
Vuosikate, euroa/asukas	768		684	569			697	553
Asukasmäärä	21 150		21 150	20 909			21 000	20 912

*08/2023 väestötiedolla laskettuna

Rahoituslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	TA 2023	MTA 2023	tot. 30.9.	TPE 2023	TP 2022
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	16 238	14 466	11 896	14 644	11 559
Tulorahoituksen korjaukset	-1 200	-1 200	-112	565	-1 649
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-9 560	-11 400	-6 768	-10 834	-12 412
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	100	335
Käyttöomaisuuden myynnit	1 500	1 500	128	1 374	1 811
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 978	3 366	5 145	5 849	-355
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	150	150	-14 711	592	245
Lainakannan muutokset	-6 700	-6 700	8 133	-6 700	-2 429
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	24 629
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 700	-4 700	-2 867	-4 700	-11 058
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000	-2 000	11 000	-2 000	-16 000
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset			1 473		-349
Rahoituksen rahavirta	-6 550	-6 550	-5 105	-6 108	-2 533
Rahavarojen muutos	428	-3 184	40	-259	-2 889
Rahavarojen muutos	428	-3 184	40	-259	-2 889
Rahavarat lopussa	5 112	1 499	4 723	4 424	4 683
Rahavarat alussa	4 683	4 683	4 683	4 683	7 572
Toiminnan ja investointien kertymä, 1000€ (5 vuotta)	15 826	12 214	13 993	14 697	-5557
Investointien tulorahoitus, %	170 %	127 %	176 %	135 %	95,7 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,5	0,9	1,3	1,0
Asukasmäärä	21 150	21 150	20 909	21 000	20 895
Lainakanta	87 691	89 691	104 525	89 691	96 391

Tot. 30.9. sarakkeen asukasmäärä laskettu 08/2023 tiedolla

Tase

	31.12.2022	30.9.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 836 573,81	1 700 532,77
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	1 836 573,81	1 700 532,77
AINEELLISET HYÖDYKKEET	136 800 592,35	137 135 870,44
MAA- JA VESIALUEET	28 870 489,01	30 606 123,62
RAKENNUKSET	70 590 930,76	67 502 335,23
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	28 221 341,94	25 909 564,33
KONEET JA KALUSTO	1 417 527,66	1 208 750,71
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	61 653,07	61 653,07
ENNAKKOMAKS JA KESKENER HANKIN	7 638 649,91	11 847 443,48
SUJOITUKSET	94 221 498,96	104 226 822,84
OSAKKEET JA OSUUDET	43 430 068,85	38 724 834,91
MUUT LAINASAAMISET	48 522 977,78	63 233 535,60
MUUT SAAMISET	2 268 452,33	2 268 452,33
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	232 858 665,12	243 063 226,05
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN VARAT	10 762,77	10 762,77
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	10 762,77	10 762,77
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS	89 628,88	89 628,88
MUU VAIHTO-OMAISUUS	89 628,88	89 628,88
SAAMISET	6 055 783,14	1 496 281,81
PITKÄAIKAISET SAAMISET	10 759,00	10 759,00
MUUT SAAMISET	10 759,00	10 759,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET	6 045 024,14	1 485 522,81
MYYNTISAAMISET	1 207 634,21	206 362,40
MUUT SAAMISET	742 819,44	403 147,12
SIIRTOSAAMISET	4 094 570,49	876 013,29
RAHAT JA PANKKISAAMISET	4 683 223,99	4 723 300,63
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	10 828 636,01	6 309 211,32
VASTAAVAA YHTEENSÄ	243 698 063,90	249 383 200,14

	31.12.2022	30.9.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	53 570 006,79	48 691 950,08
EDELL TILIKAUS YLI-/ALUJÄÄMÄ	72 267 103,75	72 267 103,75
TILIKAUDEN YLI-/ALUJÄÄMÄ	0,00	5 733 864,73
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	125 837 110,54	126 692 918,56
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS		
POISTOERO	634 241,37	634 241,37
VAPAAEHTOISET VARAUKSET	9 000 000,00	9 000 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKS YHTEENSÄ	9 634 241,37	9 634 241,37
PAKOLLISET VARAUKSET		
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET	1 942,10	1 942,10
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	1 942,10	1 942,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHJOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	229 854,84	316 104,67
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	229 854,84	316 104,67
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	88 178 778,43	88 177 930,76
JOUKKOVELKAKIRJALAINAT PA	50 000 000,00	50 000 000,00
LAINAT RAHOITUS- JA VAKUUTUSL	37 723 495,00	37 723 495,00
MUUT VELAT	455 283,43	454 435,76
LYHYTAIKAINEN	19 816 136,62	24 560 062,68
LAINAT RAH.-JA VAKUUT.LAITOKS.	8 667 922,00	16 801 020,00
SAADUT ENNAKOT	1 394 635,39	1 655 608,89
LYHYTAIKAISET OSTOVELAT	5 362 997,34	1 305 347,45
MUUT VELAT	644 359,39	577 201,03
SIIRTOVELAT	3 746 222,50	4 220 885,31
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	107 994 915,05	112 737 993,44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	243 698 063,90	249 383 200,14

Investoinnit

Kunnanhallitus

Maa-alueiden hankintoihin on haettu erikseen kahdesti vuonna 2023 lisämäärärahaa. Kunnanvaltuusto myönsi 6.2.2023 0,3 milj. euron lisämäärärahan maanhankintaan. Toinen lisämääräraha 1,15 milj. euroa haetaan 23.10.2023 valtuustossa, joka on huomioitu ennusteessa. Myyntien ennustetaan toteutuvan talousarviosta suurempina, johtuen edellisvuonna tehdyistä yritystontin maanparannuksista, jolloin myyntien tasearvo on suurempi, mutta vastaavasti myyntivoitto pienee arvioidusta.

Sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta

Palvelualueen investointihankinnat, josta merkittävien on Koskenrannan (Amandan) päiväkodin ensikertainen kalustaminen. Päiväkoti valmistui kesällä ja aloitti toimintansa elokuun alussa. Koskenrannan päiväkotia Amandan investoinnit eivät toteudu täysimääräisesti, koska osa hankinnoista suuntautuu käyttötalouteen.

Tekninen ja elinvoimalautakunta

Talonrakennus

Koskenrannan päiväkotia Amandan rakennusurakka valmistui aikataulun mukaisesti 27.4.2023. Investointi ylittää hankkeelle vuodelle 2023 varatun määrärahan ja toteuman ennustetaan olevan noin 0,96 milj. euroa. Ylitys johtuu pääosin maksuerien jaksottumisesta vuodelle 2023 vuoden 2022 asemesta.

Ehnroosin koulun väistötilat purettiin ja näille osin piharakentaminen valmistui 30.8.2023 KVR-urakkaan sisältyen urakkasopimuksen mukaisessa määräajassa. Kustannukset katetaan leasing-rahoituksesta. Kuluvan vuoden investoinnin taloudellinen toteuma ennustetaan olevan 0,4 milj. euroa.

Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen jatkuu kuluvana vuonna. Loput yhdeksän kohdetta kilpailutettiin, joihin lakisääteinen velvoite on rakentaa latauspisteet, kilpailutettiin. Tavoitteena on toteuttaa loppuvuoden aikana kolme kohdetta määrärahan puitteissa. Kuusi kohdetta toteutetaan vuoden 2024 aikana.

Seurojentalon lämpiön korjaus piti valmistua

vuoden 2022 aikana. Aloitus kuitenkin viivästyi viime vuoden keväästä ja käyttäjien toiveista korjaustyö aloitettiin vasta syksyllä. Tälle vuodelle kohteeseen ei ole varattu investointeihin määrärahaa. Hankkeen toteuma on 0,14 milj. euroa. Kustannukset esitetään katettavaksi sisäilmakorjauksiin/peruskorjauksiin varatuista määrärahoista. Energiansäästötoimenpiteitä toteutetaan pääosin loppuvuoden aikana.

Talonrakennuksen osalta määrärahaylityksiä ennustetaan seuraaviin kohteisiin:

- Koskenrannan päiväkotia Amanda yht. - 0,16 milj. euroa
- Saaren koulu ja päiväkotia varastorakennus yht. -0,3 milj. euroa
- Seurojentalo yht. -0,14 milj. euroa

Määrärahaylitykset yht. -0,6 milj. euroa katetaan muista toteutumattomista tai budjetin alittavista investointikohteista edellä mainittuihin kohteisiin.

Kuntatekniikka

Vuoden 2023 kuntatekniikan investointihankkeista suurin osa on loppusuoralla. Maantie 140-keskisaarekkeen rakentaminen käynnistyi 4.9.2023 ja arvioidaan valmistuvan urakkasopimuksen mukaisesti marraskuun loppuun mennessä, urakassa on panostettu erityisesti hankeviestintään.

Hirvihaarantien jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen käynnistyy loppuvuodesta ja rakentaminen aloitetaan pääosin vasta vuonna 2024. Kaakkumäenraitin sillan rakentaminen ei toteudu vuonna 2023. Samassa yhteydessä on tarpeen uusia vesijohto ja viemäri jokuomaan upottaen, mikä taasen edellyttää ELY-keskuksen myönteistä sijoituslupaa.

Roinilanpellon alueen infran rakentaminen jäi aikaisen talven vuoksi kesken vuonna 2022. Hanke on saatettu valmiiksi elokuussa 2023. Hankkeelle ei ole varattu määrärahaa talousarvioon vuodelle 2023.

Lempivaara IV – alueen rakentamisessa talousarvioon 2023 nähden korkeampi urakan

kokonaishinta ja louhintamäärien merkittävä kasvaminen ovat johtaneet hankkeen kustannusten nousemiseen verrattuna vuoden 2023 talousarvioon.

Tekojäälaitteiston uusiminen vuodelta 2022 viivästyi ja urakkamaksuja on siten kirjautunut kuluvalle vuodelle. Tekojäälaitteiston uusimiselle ei ole varattu määrärahaa vuodelle 2023.

Rautatieaseman, radan länsipuoleisten polkupyöräkatosten ja -telineiden rakentaminen viivästyi urakoitsijasta johtuvista seikoista, ja ne valmistuivat lopullisesti kesäkuun aikana. Radan itäpuolen katosten rakentaminen siirtyi toisen urakoitsijan toteutettavaksi ja urakan määräaika on 3.10.2023. Hankinta kokonaisuutena ylittää talousarviossa hankkeelle vuodelle 2023 varatun määrärahan. Mäntsälän kunta käy neuvotteluja ensimmäisen urakan urakoitsijan kanssa lisätöiden kustannuksista. Traficom on myöntänyt hankkeelle investointiavustuksen, jota haetaan maksatukseen lokakuun aikana.

Kuntatekniikan osalta määrärahaylityksiä ennustetaan seuraaviin kohteisiin:

- Rautatieaseman pyöräkatokset yht. -0,1 milj. euron
- Lempivaara IV yht. -0,28 milj. euron
- Roinilanpellon alue yht. -0,23 milj. euron
- Tekojäälaitteisto, -0,1 milj. euron

Määrälylytykset -0,71 milj. euroa siirretään muista toteutumattomista tai budjetin alittavista investointikohteista edellä mainittuihin kohteisiin.

Määrärahaylityksillä ei ole vaikutusta investointien kokonaismäärään.

Investoinnit	TA 2023	TA muutokset 2023	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2023	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Kunnanhallitus							
Kiinteä omaisuus							
Maa-alueiden hankinta	-1 500 000	-1 450 000	-2 950 000	-1 751 880	-1 198 120	59 %	-2 901 880
Maa-alueiden myynti	300 000		300 000	8 036	291 964	3 %	538 789
Kiinteä omaisuus yhteensä	-400 000	-1 450 000	-2 650 000	-1 743 844	-906 156	66 %	-2 363 091
Aineeton käyttöomaisuus							
Oskkeiden myynti							
Osakkeiden hankinta		-390 000	-390 000	-390 000			-390 000
Kassajärjestelmä	-15 000		-15 000		-15 000		-15 000
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä							
Kunnanhallitus yhteensä	-1 515 000	-1 840 000	-3 355 000	-2 141 880	-1 213 120	64 %	-3 306 880
	300 000		300 000	8 036	291 964	3 %	538 789
	-1 215 000	-1 840 000	-3 055 000	-2 133 844	-921 156	70 %	-2 768 091
Investoinnit							
	TA 2023	TA muutokset 2023	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2023	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta							
Irtain omaisuus							
Tilojen kalustaminen							
Vaarojen ja riskien arvioinnin muk. investointitarp.	-15 000		-15 000		-15 000		-15 000
Opetuspalveluden opetussuunnitelman mukainen kalust.	-15 000		-15 000	-9 998	-5 002	67 %	-15 000
Koskenrannan päiväkodin (Amanda) ensikertainen kalusta	-150 000		-150 000	-99 388	-50 612	66,3 %	-150 000
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä	-180 000		-180 000	-109 386	-70 614	61 %	-180 000
	-180 000		-180 000	-109 386	-70 614	61 %	-180 000
Investoinnit							
	TA 2023	TA muutokset 2023	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2023	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Tekninen- ja elinvoimalautakunta							
Talonrakennus							
Koulurakennus							
<i>Ehnoosin koulu toteutetaan leasingrahoituksella</i>	<i>-200 000</i>		<i>-200 000</i>		<i>-200 000</i>		<i>-360 000</i>
Päiväkotirakennus							
Päiväkoti Koskenrannan (Amanda) uudisrakennus	-800 000		-800 000	-953 361	153 361	119,2 %	-960 000
Vesiliikuntakeskus							
				-616			
Rakennusten korjaukset/ sisäilmakorj.							
Paloaseman sisäilmakorjaus	-50 000		-50 000	-1 352	-48 648	2,7 %	-10 000
Hepolan sisäilmakorjaukset	-50 000		-50 000	-993	-49 007	2,0 %	-10 000
Kirkonkylän koulun viipaleen sisäilmakorjaukset	-30 000		-30 000		-30 000		-5 000
Sääksjärven vanhan koulun sisäilmakorjaukset	-40 000		-40 000	-20 195	-19 805	50,5 %	-22 000
Riihenmäen koulun sisäilmakorjauksia	-20 000		-20 000		-20 000		-5 000
Riihenmäen koulun alakattojen muutostyöt	-30 000		-30 000	-37 800	7 800	126,0 %	-42 000
Riihenmäen koulun vesikatkon kunnostustyö	-30 000		-30 000	-14 619	-15 381	48,7 %	-14 619
Kirkonkylän koulun vesikatkon maalaus	-50 000		-50 000	-74 000	24 000	148,0 %	-74 000
Riihenmäen koulun kotitalousluokkien muutostyöt	-100 000		-100 000	-79 085	-20 915	79,1 %	-90 000
Kirkonkylän koulun sadekatoksen lisäys	-40 000		-40 000	-38 555	-1 445	96,4 %	-38 555
Hyökännummen koulun sadekatoksen rakentaminen	-40 000		-40 000	-975	-39 025	2,4 %	
Saaren koulu ja päiväkoti varastorakennus	-15 000		-15 000	-42 411	27 411	282,7 %	-42 411
Rakennusten korj./ sisäilmakorj. yht*	-495 000		-495 000	-309 985	-185 015	63 %	-353 585
Peruskorjaukset							
Kiinteistöautomatiikan päivitys uudempaan versioon	-260 000		-260 000	-119 803	-140 197	46,1 %	-240 000
Seurojentalo				-140 814	140 814		-140 814
Autojen sähkölatauspaikkojen rakentaminen	-50 000		-50 000	-16 719	-33 281	33,4 %	-50 000
Peruskorjaukset yhteensä*	-310 000		-310 000	-277 336	-32 664	89 %	-430 814
Energiansäästötoimenpiteet							
Energiansäästötoimenpiteet	-230 000		-230 000	-33 905	-196 095	14,7 %	-200 000
Led-valaistuksen uusinta				-2 504			
Matkahuollon ilmavesilämpöpumppu				-9 750			
Energiansäästötoimenpiteet yht.	-230 000		-230 000	-46 159	-183 841	20 %	-200 000
Talonrak. yhteensä (ilman leasingrah.)	-1 835 000		-1 835 000	-1 587 457	-248 159	87 %	-1 944 399
	-1 835 000		-1 835 000	-1 587 457	-248 159	87 %	-1 944 399

Investoinnit	TA 2023	TA muutokset 2023	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2023	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Kuntatekniikka							
Alueet mm. teollisuus ja infra							
Lempivaara IV	-500 000		-500 000	-390 772	-109 228	78,2 %	-774 500
Roinilanpellon alue				-138 360			-225 600
Hyökännummen alueen kuivatus	-150 000		-150 000	-1 102	-148 898	0,7 %	-1 102
Pienet liikenneturvallisuuksitoimenpiteet	-50 000		-50 000	-518	-49 482	1,0 %	-50 000
Mt140 keskikaistan uusiminen (ELY-tie)	-600 000		-600 000	-835	-599 165	0 %	-600 000
Alueet mm. teollisuus ja infra yhteensä	-1 300 000		-1 300 000	-531 587	-768 413	41 %	-1 651 202
Kevytliikenne							
Kaakkumäentien klv	-250 000		-250 000	-186 637	-63 363	74,7 %	-250 000
Hirvihaarantie klv	-850 000		-850 000		-850 000		-150 000
Risto Kallion raitti	-200 000		-200 000	-136 081	-63 919	68,0 %	-200 000
Kivistöntien klv	-100 000		-100 000	-34 879	-65 121	34,9 %	-100 000
Kevyt liikenne yhteensä	-1 400 000		-1 400 000	-357 597	-1 042 403	26 %	-700 000
Liikenne							
Päällystyöt	-300 000		-300 000	-164 278	-135 722	54,8 %	-300 000
Katuvalaistus	-200 000		-200 000	-72 991	-127 009	36,5 %	-200 000
Pienet täydennysrakennuskohteet	-150 000		-150 000	-2 070	-147 930	1,4 %	-50 000
Rautatieaseman pyöräkatos	-100 000		-100 000	-205 155	105 155	205,2 %	-205 155
Rautatieaseman pyöräkatos							100 000
Urheilutie	-500 000		-500 000	-425 627	-74 373	85,1 %	-500 000
Kaakkumäenraitin silta (Ei toteudu)	-300 000		-300 000		-300 000		
Kallenkuja	-100 000		-100 000	-45 628	-54 372	45,6 %	-100 000
Mt140-Linnala liittymä	-250 000		-250 000	-124 621	-125 379	49,8 %	-250 000
Liikenne yhteensä	-1 900 000		-1 900 000	-1 040 370	-859 630	55 %	-1 605 155
Puistot ja leikkipaikat							
Heissan leikkipuisto	-80 000		-80 000	-99 177	19 177	124,0 %	-99 177
Riihenmäen koulun teknurmi	-300 000		-300 000	-349 760	49 760	116,6 %	-349 760
Tekojääkentän pintarakenne	-300 000		-300 000	-175 344	-124 656	58,4 %	-300 000
Sälinkään kuntoportaat	-50 000		-50 000	-41 000	-9 000	82,0 %	-41 000
Riihenmäen kuntoportaat	-50 000		-50 000	-44 000	-6 000	88,0 %	-44 000
Varja ateljee pihatytöt	-50 000		-50 000		-50 000		-50 000
Uimarantojen WC-rakennukset (Ei toteudu)	-70 000		-70 000		-70 000		
Porakallion ulkoilualaue (Ei toteudu)	-100 000		-100 000		-100 000		
Taruman aukio	-100 000		-100 000	-108 851	8 851	108,9 %	-150 000
Tekojään jäädytyslaitteiston uusiminen				-82 505	82 505		-82 505
Puistot ja leikkipaikat yhteensä	-1 100 000		-1 100 000	-900 637	-199 363	81,9 %	-1 116 442
Kuntatekniikka yhteensä	-5 700 000		-5 700 000	-2 830 191	-2 869 809	49,65 %	-5 072 799
							100 000
							-4 972 799
Teknisen irtain omaisuus							
Keittiöiden kalusto/laitehankinnat (omatuotanto);	-75 000		-75 000	-18 395	-56 605	24,5 %	-75 000
Sivouspuolen laitehankinnat (omatuotanto);	-15 000		-15 000		-15 000		-15 000
Piha-alueiden ulkoleikkivälineet	-70 000		-70 000	-39 150	-30 850	55,9 %	-60 000
Toimitilapalveluiden laite- ja kalustohankinnat	-80 000		-80 000	-90 095	10 095	112,6 %	-90 000
Kuntatekniikan kone- ja laitehankinnat	-90 000		-90 000	-2 459	-87 541	2,7 %	-90 000
Irtain yhteensä	-330 000		-330 000	-150 099	-179 901	45 %	-330 000
Tekninen lautakunta yhteensä	-7 865 000		-7 865 000	-4 567 747	-3 297 869	58 %	-7 347 198
							100 000
							-7 247 198
Bruttoinvestoinnit	-9 560 000	-1 840 000	-11 400 000	-6 819 013	-4 581 603	60 %	-10 834 078
Rahoitusosuudet investointimenoihin							100 000
Leasingrahoitteiset investoinnit (käyttötalous)	-200 000		-200 000		-200 000		-360 000
Käyttöomaisuuden myynnit	300 000		300 000	8 036	291 964	3 %	538 789
KUNNAN NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-9 460 000	-1 840 000	-11 300 000	-6 810 977	-4 489 639	60 %	-10 555 289
NETTOINVESTOINNIT ILMAN LEASINGRAH. HANKKEITA	-9 260 000	-1 840 000	-11 100 000	-6 810 977	-4 289 639	61 %	-10 195 289

Kunnan strategia ja kärkitavoitteet

Mäntsälän strategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13. joulukuuta pidetyssä 2021 kokouksessa. Kuntastrategiassa määriteltiin tavoitetilä, sekä päämäärät, joihin pyritään tämän valtuustokauden aikana (2021–2025). Lähtökohtana oli kuntalaisten, kunnan työntekijöiden, alueen yrittäjien ja päätöksentekijöiden kanssa yhteistyössä määritelty kunnan arvopohja, sekä visio tavoitetilasta. Visiona on kasvava ja kehittyvä Mäntsälä, jossa arki on sujuvaa ja turvallista. Vision lähtökohtana on toiminta-ajatus, jonka mukaan kuntalaisen hyvinvointia ja yhteisön elinvoimaisuutta pyritään edistämään.

Tästä näkökulmasta määriteltiin kolme tärkeintä painopistealuetta:

1. Turvallinen, sujuva arki
2. Osallistava yhteisöllisyys
3. Vastuullinen, kehittävä vire

Palvelualueet ovat määritelleet strategian mukaisia omia talousarviotavoitteita ja ne on hyväksytty lautakunnissa.

Koko kuntaa koskevat strategiset mittarit on myös laadittu valtuustokaudelle, joita tullaan seuraamaan koko valtuustokauden ajan. Kuluvalle vuodelle 2022 ja tuleville vuosille 2023–2025 on määritelty vuosikohtaiset tavoitearvot, joita verrataan lähtötasoon v. 2021.

Mittareilla seurataan, kuinka valtuustokauden tavoitteiden saavuttamisessa edetään ja onko tekemisen suunta oikea.

Kuva. Mäntsälän kunnanvaltuustossa 13.12.2021 § 159 hyväksytyt toiminta-ajatus, arvot ja visio.

Valtuustokauden strategiset tavoitteet ja mittarit

= tavoite ei tule toteutumaan

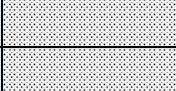
= epävarma toteutuminen, "ehkä"/kesken/toteutuu osittain

= tulee toteutumaan tai on jo toteutunut

 Turvallinen ja sujuva arki						
Kärkitavoite	Mittari	Tilinpäätös 2022	tavoite 2023	Toteutuma 1-9/2023	Arvio (väri)	tavoite 2025
Lähipalvelut toteutetaan palvelulupauksen mukaisesti, kustannustehokkaasti, asukaslähtöisinä.	Asukasluku, kasvu 0,5-1,0 %/vuosi	20 912	21 150	20 909, muutos +0,1 %		21 469
	Vapaa kunnan omakotitonttivaranto 31.12. (kpl)	22	30	Vapaa omakotitonttivaranto 30.9.2023: 37 tonttia		30
	Rakennuslupien käsittelyaika siitä, kun lupahakemus on riittävä päätöksentekoon	Tavoitteiden mukainen	2-5 viikkoa	tavoitteen mukainen		2-5 viikkoa
	Palvelujen kustannukset suhteessa muihin Kuuma-kuntiin, ulkoiset toimintakulut €/as	Mäntsälän toimintakulut 6 558 €/asukas (Kuuma kunnat keskim. 6730 €/asukas (tilinpäätösarvioiden mukaan)	Kustannukset keskimääräistä alhaisemmat vrt. Kuuma-kuntiin	Kesäkuun toteutuma. Mäntsälän toimintakulut 1562 €/asukas, Kuuma kunnilla keskimäärin 1609 €/asukas		Kustannukset keskimääräistä alhaisemmat vrt. Kuuma-kuntiin
	Kuntalaisten tyytyväisyys -kysely	Toteutuu vuonna 03/2023	Kyselyn tulokset viety palvelualueiden suunnitteluun	Toimenpiteet 2024 talousarvioon viety. Sovittu valmistelu SOTE tiedotuksen vahvistamisesta.		
Vahvistetaan kuntalaisten hyvinvointia suunnitelmallisella tekemisellä.	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Nuorisotyöttömät, % 18–24-vuotiaasta työvoimasta		8,5 %	Tieto päivittyi, helmikuu 2024		
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Syrjäytymisriskissä (ei työssä, opiskele, ei varusmiespalveluksessa) olevat 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä		17,4% (2020)	14,4% (2021)		
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Perheen koettu taloudellinen tilanne kohtalainen tai sitä huonompi, % 8. ja 9. luokan oppilaista		26,7 %	Tieto päivittyi, syksy 2023		
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Tuntee itsensä usein yksinäiseksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista		4 %	Tieto päivittyi, syksy 2023		
	Syrjäytymisen ehkäisy (Sotkanet): Ylipaino (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2–6-vuotiailla		22 %	Tieto päivittyi, syksy 2023		
	Koulukiusattuna useammin kuin kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (Kouluterveyskysely joka toinen vuosi)	Mitataan 2023	5,6	8,70 %		4
	Koulukiusattuna useammin kuin kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (Kouluterveyskysely joka toinen vuosi)	Mitataan 2023	8	8,90 %		6
	Hyte-kerroin	16,9 €/as	18,0 €/as	Laskenta vuoden lopussa		18,4 €/as
Parannetaan arjen turvallisuutta	Kevyen liikenteen uusia väyliä väh. €/vuosi	540 000 €	400 000 €	n. 500 000 € vuoden loppuun		400 000 €
	Huumausainerikokset yhteensä vuodessa, Mäntsälä (Poliisin tulostietojärjestelmä PolStat)	55	45	Kesäkuun toteutuma 22 (uusi tieto ei saatavissa)		40
	Liikenneturvallisuus, henkilövahingot Mäntsälässä	2 kuollut 13 loukkaantunut	alle 20	Kesäkuun toteutuma. 0 kuollut (uusi tieto ei saatavissa) 5 loukkaantunut liikennevahingot 24		alle 20

 Osallistava yhteisöllisyys						
Kärkitavoite	Mittari	Tilinpäätös 2022	tavoite 2023	Toteutuma 1-9/2023		tavoite 2025
Päätöksenteko on avointa ja osallistavaa.	Kotisivut: aloitteiden ja palautteiden teemojen määrä	50 palautetta	200	99		200
	Äänestysaktiivisuus kunta- ja eduskuntavaaleissa	ei vaaleja (vaalit 2.4.2023)	EK 70 %	71,6		K 60 %
Rakennetaan yhteisöllisyyttä tukemalla yhteistä tekemistä.	Kunnan myöntämä tuki järjestöille eur/v (avustukset ja laskennallisesti ilmaiset tilat)	460 289	340 000	291 504		340 000
	Aloitteiden (kv ja kuntalais) läpimenoaika	6kk	3 kk	6kk		3kk
	Vaikuttamistoimielinten lausuntojen ja aloitteiden määrä	7	16	9		16
Vahvistetaan luottamusta osallistavalla johtamisella	Säännöllinen työtyytyväisyyskysely, asteikko 1-5	ei vielä toteutettu, kevät 2023	3,6	3,75		3,7
	Sairauspoissaolot	13,98	alle 12	10,2		alle 12

 Vastuullinen, kehittävä vire						
Kärkitavoite	Mittari	Tilinpäätös 2022	tavoite 2023	Toteutuma 1-9/2023		tavoite 2025
Kuntakonserni toimii vahvistaen työllisyyttä sekä yrittäjyyttä.	Työttömyysaste, Uudenmaan 3. parhaan joukossa	6,9% (7. paras)	Uudellamaalla 3. parhaan joukossa	6,4 % (Uudellamaalla 7. parhaan joukossa).		Uudellamaalla 3. parhaan joukossa
	Aloittavien yritysten nettolisäys	82	70	49		75
	Raakamaanhankinta, ha	4,6	30	56		30
	Myyntissä olevat vapaat yritystontit	Pieniä (alle 1 ha): 14 kpl, suuria (yli 1 ha): 5 kpl. Erytysisiä suuria (10-20 ha) tontteja 0 kpl.	Pieniä (alle 1 ha): 14 kpl, suuria (yli 1 ha): 5 kpl. Erytysisiä suuria (10-20 ha) tontteja 0 kpl.	Pieniä (alle 1 ha): vähintään 5 kpl, suuria (yli 1 ha): vähintään 5 kpl. Erytysisiä suuria (10-20 ha) tontteja vähintään 1 kpl.	Pieniä (alle 1 ha): 10 kpl, suuria (yli 1 ha): 3 kpl. Erytysisiä suuria (10-20 ha) tontteja 0 kpl.	
Toimitapoja kehitetään ketterästi ja tuloksellisesti tietoon pohjaten	Vuosikate/poistot %	151 %	>100 %	193 %		>100 %
	Verotulojen kasvu %	5,50 %	>2 %	-42 % (luku ei vertailukelpoinen, arvioidaan tilinpäätökseen)		>2%
	Konsernin lainat ja vastuut €/asukas	10 487 €/asukas	ei ylitetä kriisikuntakriteerejä	9 162 €/asukas		ei ylitetä kriisikuntakriteerejä
	Vuosittain arvioitavien (lean) prosessikuvausten määrä	2	5	2		5
Kunnan hankinnoissa, investoinneissa ja palvelukehityksessä noudatetaan vastuullisuutta.	Laaditaan elinkaari- ja vaikuttavuuslaskelmia keskeisiin hankkeisiin ja hyödynnetään niitä hankintakriteerejä laadittaessa		2	Ei ko. hankkeita v.2023		4
	Investointihankkeissa työllistämisehtoa käyttäen luotujen työ- ja oppisopimuspaikkojen määrä/ vuosi	Tarkastelujaksolla talonrakennushankkeita ei ole kilpailutusvaiheessa. Huomioidaan tulevaisuudessa.	4	Ei ko. hankkeita 2023		6
	Kuntakonserni on hiilineutraali v 2035 mennessä, vuosittaiset Co2 päästöt/asukas	Päästöt/asukas 2020: (tCO2e): 5,6	5,2	vuoden 2021 luvut viimeisimmät: 5.6 tCO2e/asukas		4,5

Palvelualueiden osavuositarkastukset

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut/ kunnanhallitus 1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022	sis.
									Keusote+Pela
									TP 2022
Toimintatuotot	2 254		2 254	743	-1 512	32,9 %	2 064	2 553	2 553
Myyntituotot	523		523	439	-84	84,0 %	632	517	517
Maksutuotot				9	9		9	11	11
Tuet ja avustukset	500		500	157	-343	31,4 %	548	319	319
Muut toimintatuotot	1 231		1 231	137	-1 094	11,2 %	875	1 708	1 708
Toimintakulut	-9 538	-1 060	-10 598	-8 166	2 433	77,0 %	-10 660	-10 981	-84 289
Henkilöstökulut	-4 511	-410	-4 921	-3 736	1 185	75,9 %	-4 982	-4 616	-5 101
Palvelujen ostot	-3 038	-650	-3 688	-2 895	793	78,5 %	-3 597	-4 193	-77 022
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100		-100	-95	5	95,1 %	-121	-63	-63
Avustukset	-874		-874	-686	188	78,4 %	-924	-1 068	-1 068
Muut toimintakulut	-1 015		-1 015	-754	261	74,3 %	-1 037	-1 042	-1 035
Toimintakate	-7 284	-1 060	-8 344	-7 423	921	89,0 %	-8 597	-8 428	-81 736
Vuosikate	-7 284	-1 060	-8 344	-7 423	921	89,0 %	-8 597	-8 428	-81 736
Poistot ja arvonalentumiset								-311	-311
Poistot ja arvonal.								-311	-311
Satunnaiset erät							1 400		
Satunnaiset tuotot							1 400		
Tilikauden tulos	-7 284	-1 060	-8 344	-7 423	921	89,0 %	-7 197	-8 739	-82 046
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-7 284	-1 060	-8 344	-7 423	921	89,0 %	-7 197	-8 739	-82 046
Vyörytyserät	4 350		4 350	2 284	-2 066	52,5 %	4 350	4 620	4 620
Vyörytystuotot	4 350		4 350	2 655	-1 695	61,0 %	4 350	4 717	4 717
Vyörytyskulut				-371	-371	0,0 %		-97	-97
Kustannuslaskennalliset erät	5 956		5 956		-5 956	0,0 %	5 956	5 982	5 982
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	3 022	-1 060	1 962	-5 139	-7 101	-261,9 %	3 110	1 864	-71 444

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Palvelualue tuottaa keskitetysti kunnan hallinto-, hankinta-, talous-, Hr – ja tietohallinnon palvelut. Hallintopalvelut -palvelualue luo edellytyksiä ja tukee muiden palvelualueiden palvelutuotantotehtävää. Kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät ja toimintatapojen kehittäminen on palvelualueen vastuulla. Kunnan asiakaspalvelu-, asiantuntij- ja arkistopalvelut sekä viestintä-, markkinointi- ja kulttuuripalvelut ovat myös osa palvelukokonaisuutta. Kunnan keskitetyt valmius- ja turvallisuustoiminnot ovat yleishallinnon tulosalueen alaisuudessa.

Keski-Uudenmaan maaseutuhallintopalvelut vastaavat maaseutupalveluiden järjestämisestä kahdeksan kunnan yhteistoiminta-alueella. Keskeisiä tehtäviä ovat EU- ja kansallisiin maataloustukiin liittyvät maksajavirastotehtävät sekä muun lain-säädännön perusteella kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluvat tehtävät.

Palvelualueen talousarvioon sisältyy Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuntaosuus.

Työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut vastaavat kunnan omista työllisyyspalveluista, viranomais- ja sidosryhmäyhteistyöstä sekä kunnan tarjoamista kotouttamispalveluista.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat:

Yleishallinto

Tulosalueelle kirjautuu keskusvaalilautakunnan, luottamushenkilöhallinnon, kunnanjohtajan, yleishallinnon ja keskitetyn asiantuntijhallinnon kustannukset. Lisäksi tulosalueelle kirjautuu turvallisuus- ja valmiussuunnittelumenot sekä omaisuuden myyntivoitot.

Kunnan tonttien myyntivoittoa on kertynyt alkuvuoden osalta paljon edellisvuotta hitaammin. Talousarvioon on varattu myyntivoittoa 1,2 milj. euroa, josta syyskuun loppuun mennessä on

toteutunut vain 0,11 milj. euroa. Talousarvion mukaiseen tonttimyyntiin ei ennusteen mukaan päästä vaan Kapulin/Tokmannin tontin kaupan toteututtua ovat myyntivoitot yhteensä arviolta 0,87 milj. euroa.

Maaliskuussa toteutettiin eduskuntavaalit. Eduskuntavaalien äänestysaktiivisuus oli Mäntsälässä 71,6 prosenttia, joka oli valtuuston asettaman tavoitteen mukainen. Vaaleihin saadaan vielä valtiontukea 2,4 e per äänioikeutettu kuntalainen. Tämä valtioneuvosto maksetaan kunnalle loppuvuodesta ja näkyy siltä osin vasta myöhemmin kirjanpidossa.

Hyvinvointialueelle siirtynyt Keusoten kuntayhtymä päätettiin purkaa 31.5.2023 alkaen. Vuoden 2023 maksusuodet ovat kokonaisuudessaan 1,35 milj. euroa, josta Mäntsälän kunnan osuus on 0,15 milj. euroa. Kuntayhtymän loppuselvitys tulee käsiteltäväksi arvioidusti joulukuun kunnanvaltuustoon samassa yhteydessä, kun Keusoten tilinpäätös alkuvuodelta. Alustavassa kuntayhtymän loppuselvityksessä ilmenee, että kuntayhtymällä on enemmän varoja kuin velkoja, jotka tulee jakaa kuntayhtymän omistusosuuden mukaisessa suhteessa kunnille. Kuntayhtymän purkamisesta syntyvä fuusiovoitto kirjataan satunnaisena tuotona. Osuus on arviolta n. 1,4 milj. euroa. Palkkaharmonisaatiosta on syntynyt sopu ja ns. piikkipalkkoja on alettu maksamaan 1.1.2023 alkaen. Näin ollen kunnille ei tule takautuvia kustannuksia palkkaharmonisoinnista.

Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymän purku on myös edennyt ja kuntayhtymän viimeinen tilinpäätös tehdään 31.12.2023 tilanteesta. Kuntayhtymän loppuselvitys tulee käsittelyyn vasta ensi vuoden puolella jolloin kuntayhtymä virallisesti puretaan.

Tukipalvelut

Tukipalvelujen tulosalueelle kuuluvat yhteiset hallinto-, hr-, talous- ja hankinta-, IT-, viestintä- ja markkinointi- sekä kulttuuripalvelut.

Tukipalveluiden osalta vuoden 2023 tavoitteena oli lähettää palvelualueiden esimiehille erillinen kysely, jonka avulla kartoitetaan tukipalvelun laadua ja kehittämistarpeita. Kysely toteutettiin huhtikuussa ja sen tuloksista nousi esille

kehittämiskohteita, joiden osalta prosesseja, ohjeistuksia ja toimintatapoja on pyritty parantamaan.

Kunnan tietohallintoympäristön siirto Telia ympäristöön on toteutettu ns. yliheittojen osalta huhtikuun lopussa sekä hallinnon ympäristön osalta kesäkuun alkupuolella. Muutos koskee koko tietoliikenneympäristöä sekä mobiilipalveluja. Telian palvelukustannukset ovat nousseet budjetoituun nähden merkittävästi, ja tältä osin 2.osavuosisat-sauksessa tehtiin määrärahan korotus. Tämän arvioidaan riittävän tilinpäätöstilanteeseen.

Talous- ja henkilöstöpalveluissa toteutettiin vuoden 2022 syksyllä palveluntuottajavaihdos, kun kunnan palkanlaskennan ja kirjanpidon palveluntuottaja vaihtui Sarastia Oy:ltä Provincia Oy:lle. Edelleen muutoksen vuoksi vuodelle 2023 kirjaantuu osittain päällekkäisiä kustannuksia ohjelmistolisensseistä, kun vanhoihin järjestelmiin tarvitaan vielä selailuoikeudet. Palveluntuottajavaihdos on työllistänyt vielä alkuvuodesta, kun loput laskutusliittymät on toteutettu. Syksyllä 2023 käynnistyi HR-muutosprojekti, koska nykyinen järjestelmä ei ole vastannut ohjelmalta vaadittavia ominaisuuksia. Tavoitteena on saada HR-ohjelmistokokonaisuus keväälle 2024 valmiiksi.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toiminta ollut toimintasuunnitelman ja talousarvion mukaista.

TE- ja maahanmuuttopalvelut

Työmarkkinatukikustannukset ovat nousseet alkuvuodesta ja havaittavissa on, että erityisesti osatyökykyisten määrä on kasvanut työttömyysetuuden saajina. Koronapandemiasta aiheutunut palveluvaje työikäisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa, sekä erityisesti työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuuden haasteet on kasvattanut kunnan työmarkkinatukikustannuksia. Velvoitetöyllistettävien määrä on myös kasvanut merkittävästi alkuvuonna. Tulosalueen talousarviomäärärahaa korotettiin 2. osavuosisat-sauksen yhteydessä. Tämänhetkisen ennusteen mukaan määrärahamuutos on ollut riittävä.

Heinäkuussa voimaan astunut palkkatuki uudistus heikensi kunnille myönnettävän palkkatuen perusteita, joten on pyritty työllistämään mahdollisimman monta palkkatukeen oikeutettua työnhakijaa ja ukrainalaista tilapäistä suojelua hakenutta vanhoilla käytännöillä ennen uudistuksen voimaantumista, mikä aiheutti työllistämismäärärahojen ylityksen. Myös paikallisia yrityksiä ja yhdistyksiä on tuettu kuntalisällä ja edelleen sijoittamalla ennen uudistusta.

TE -2025 alueellinen valmistelu on edennyt ja kunnan edustajat ovat tiiviisti mukana eri projektiryhmissä. Alueen organisaatioratkaisuksi on päätetty vastuukuntamalli Järvenpään johdolla, jossa Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnat muodostavat työllisyysalueen. Loppuvuoden aikana TE-uudistuksen vaikutukset kuntakonsernin rakentamiseen tulevat arvioitavaksi.

Maaseutuhallintopalvelut

Maaseutupalveluiden osalta toimintatuotot tulevat alittumaan ja epävarmuutta loppuvuoden osalta aiheuttaa henkilöstömenojen kehitys. Muutoin talousarvion toteutumisessa ei olennaisia muutoksia.

Tarkastuslautakunta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Osavuositarkastuksen 3/2023 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Käyttötalouteen esitetään yleishallintoon toimintatuottoihin vähennys 0,37 milj. euroa tonttymyyntien toteuduttua arvioitua vähäisempinä.

Tulosalueet

Yleishallinto

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	1 234		1 234	112	-1 122	9,1 %	869	1 691
Toimintakulut	-1 016	-50	-1 066	-940	126	88,2 %	-1 084	-1 458
Toimintakate	218	-50	168	-828	-996	-492,8 %	-215	233

Tukipalvelut

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	219		219	40	-178	18,4 %	253	255
Toimintakulut	-4 971	-620	-5 591	-4 093	1 497	73,2 %	-5 547	-5 620
Toimintakate	-4 752	-620	-5 372	-4 053	1 319	75,4 %	-5 294	-5 365

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	22		22	10	-12	46,4 %	22	15
Toimintakulut	-530		-530	-345	185	65,1 %	-530	-473
Toimintakate	-508		-508	-334	173	65,9 %	-508	-458

TE- ja maahanmuuttopalvelut

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	500		500	208	-292	41,5 %	666	321
Toimintakulut	-2 648	-390	-3 038	-2 321	716	76,4 %	-3 129	-3 088
Toimintakate	-2 148	-390	-2 538	-2 114	424	83,3 %	-2 463	-2 767

Maaseutupalvelut

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	280		280	186	-94	66,5 %	254	272
Toimintakulut	-375		-375	-294	80	78,5 %	-371	-343
Toimintakate	-95		-95	-108	-13	114,1 %	-118	-71

Tarkastuslautakunta

1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-31		-31	-19	12	62,8 %	-31	-30
Toimintakate	-31		-31	-19	12	62,8 %	-31	-30

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut 1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	4 433		4 433	1 999	-2 434	45,1 %	4 053	4 801
Myyntituotot	1 650		1 650	783	-867	47,4 %	1 570	1 578
Maksutuotot	1 393		1 393	759	-633	54,5 %	1 093	1 418
Tuet ja avustukset	1 332		1 332	439	-892	33,0 %	1 332	1 719
Muut toimintatuotot	59		59	18	-41	30,5 %	59	86
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintakulut	-53 970		-54 570	-40 587	13 983	74,4 %	-54 162	-52 972
Henkilöstökulut	-27 225	-600	-27 825	-21 100	6 724	75,8 %	-27 981	-26 422
Palvelujen ostot	-9 909		-9 909	-6 919	2 990	69,8 %	-9 333	-9 781
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 055		-1 055	-848	207	80,4 %	-1 142	-1 187
Avustukset	-2 736		-2 736	-2 043	693	74,7 %	-2 736	-2 939
Muut toimintakulut	-13 046		-13 046	-9 677	3 369	74,2 %	-12 970	-12 643
Toimintakate	-49 537		-50 137	-38 588	11 549	77,0 %	-50 109	-48 171
Vuosikate	-49 537		-50 137	-38 588	11 549	77,0 %	-50 109	-48 171
Poistot ja arvonalentumiset	-547		-547	-325	222	59,3 %	-470	-559
Poistot ja arvonal.	-547		-547	-325	222	59,3 %	-470	-559
Tilikauden tulos	-50 084		-50 684	-38 913	11 772	76,8 %	-50 579	-48 730
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-50 084		-50 684	-38 913	11 772	76,8 %	-50 579	-48 730
Vyörytyserät	-2 673		-2 673	-1 522	1 151	56,9 %	-2 673	-2 752
Vyörytystuotot								
Vyörytyskulut	-2 673		-2 673	-1 522	1 151	56,9 %	-2 673	-2 752
Kustannuslaskennalliset erät								
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-52 757		-53 357	-40 435	12 923	75,8 %	-53 251	-51 482

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella toimii kaksi lautakuntaa. Sivistyslautakunta ohjaa palvelutuotannossa varhaiskasvatus-, opetus- ja elinikäisen oppimisen palveluita. Hyvinvointilautakunta ohjaa palvelutuotannossa nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella edistetään tasa-arvoisesti kuntalaisten varhaiskasvatusta, opetusta, sivistystä, osaamista, vapaa-aikaa ja hyvinvointia. Palvelut on tuotettu asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Palvelualueen kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet on johdettu kunnan hyvinvointisuunnitelmasta. Keskeisimmät tavoitteet ja niihin liittyvät palvelualueen toimenpiteet ovat esitetty erillisessä liitteessä sekä tulosalueiden palvelusuunnitelmissa.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen toiminta on edennyt syyskuun loppuun mennessä pääosin asetettujen tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Lautakuntiin nähden sitoviin tavoitteisiin ollaan pääsemässä eri tulosalueilla. Poikkeuksen muodostavat varhaiskasvatuspalvelut ja opetuspalvelut, joissa lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet toteutuvat osittain.

Koko palvelualueella koskeneet vuoden 2023 palkankorotukset olivat ennakoitua suuremmat joutuksen kunta-alan valtakunnallisiin sopimuksiin tuleista ylimääräisistä palkankorotuksista. Korotukset aiheuttavat sen, että varhaiskasvatuksen ja opetuksen tulosalueilla vuoden 2023 talousarvioon varatut palkkarahat eivät riitä ja näille tulosalueille jouduttiin esittämään loppuvuodelle lisärahoitusta henkilöstömenoihin kuluvaan vuoden toisessa osavuosisikatsauksessa.

Kolmannessa osavuosisikatsauksessa palvelualueen talousarvion osalta tarvitaan korjauksia

varhaiskasvatuksen tulosalueelle. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttui vuoden 2023 maaliskuussa ja se alensi perheiden maksuja. Asiaksmaksujen tuottojen alenemaa koko vuoden osalta ei pystytty arvioimaan vielä toisessa osavuosikatsauksessa, mutta syyskuun loppuun mennessä asiakasmaksutuottojen alenemisen arvioidaan olevan 300 000 euroa vuonna 2023. Varhaiskasvatuksen tulosalueen sijaismäärärahat ylittyvät vuonna 2023. Palvelualueen muilta tulosalueilta siirretään varhaiskasvatuksen tulosalueelle rahoitusta, jolla kompensoidaan varhaiskasvatuksen tulosalueen palkkarahojen ylitys ja asiakasmaksujen tuottojen alenema.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen vuoden 2024 talousavioaraamin valmistelussa otettiin huomioon eri tulosalueiden toiminnalliset muutokset, jotka johtuvat lainsäädännön tai toimintaa ohjaavien suunnitelmien muutoksista. Valmistelussa on mukana myös kunnanvaltuuston hyväksymän lapsiympäristön kuntamallin edistäminen. Opetuksen tulosalueella huomioitiin valmistavan opetuksen määrän kasvu, jolla on jo kustannusvaikutusta vuoden 2023 jälkipuoliskolle. Riskien hallinnan näkökulmasta varhaiskasvatuksen tulosalueella on valmisteltu yksityisen varhaiskasvatuksen palveluseteliä, jonka avulla pyritään turvaamaan yksityisen varhaiskasvatuksen toimintaedellytyksiä ja perheiden yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa.

Vuoden 2023 kolmannen osavuosikatsauksessa talousarvion toteutumisenennuste sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella muuttui merkittävästi varhaiskasvatuksen tulosalueella. Tämän vuoksi myös sivistyslautakunnan vuoden 2024 talousarvioesitystä tulee korjata ennusteen mukaiseksi.

Sivistyksen yhteiset

Sivistysjohtaja perehdytti huhti-kesäkuussa kunnan palvelualueiden lautakunnat ja kunnanvaltuuston sekä palvelualueiden johtoryhmät Unicefin lapsiympäristöön kuntamalliin.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen strategisen tilaselvityksen tekeminen käynnistyi huhtikuussa. Selvityksen ohjausryhmä kokoontui kolme kertaa. Strategisen tilaselvityksen teki FCG, joka tutustui kiinteistötietoihin ja rakennusten kuntoon touko-kesäkuussa. Kesäkuussa ja elokuussa Mäntsälän

kunnan aineiston ja tehtyjen kiinteistökierrosten jälkeen FCG laati raportin ja se valmistui elokuun loppuun mennessä eli tavoiteaikataulussa. Kunnanvaltuustolle strateginen tilaselvitys esiteltiin iltakoulussa 25.9.2023. Kunnanhallitus asetti strategisen tilaselvityksen jatkovalmistelua edistämään ohjausryhmän 9.10.2023.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen valtionosuuksien tietojen ilmoittaminen Opetushallitukselle ja Valtionkonttorille tehtiin huhti-touko-kuussa. Vuoden 2023 esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen koulutuksen tilastointipäivä oli 20.9.2023. Tällöin ilmoitettiin oppilaitosten oppilas- ja opiskelijamäärät, jotka ovat myös yksi valtionosuuslaskennan peruste. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen vuoden 2024 talousarviovalmistelu aloitettiin keväällä ja tulosalueet työstivät yhdessä talousosaston kanssa talousarvion valmistelun raamilaskentaan liittyvät pohjatiedot kesäkuun loppuun mennessä. Hyvinvointilautakunta käsittelee 19.9.2023 oman toimintansa talousarvioesityksen vuodelle 2024 ja sivistyslautakunta koko palvelualueen talousarvioesityksen 26.9.2023.

Sivistyksen ja hyvinvoinnin yhteisten syyskuun toteutuneen tilanteen mukaan talouden toimintakulut sekä -kate oli -0,30 milj. euroa toteutuman ollessa 67,0 %. Tilinpäätösennusteen mukaan toimintakulujen ja -katteen odotetaan olevan noin 0,03 milj. euroa positiivinen suhteessa talousarvioon. Suurin selittävä tekijä löytyy ICT-kuluissa, joita kesällä tehdyn kirjausmuutoksen johdosta kirjaantuu suurimmalta osin tulosalueiden sijaan suoraan hallintopalveluihin.

Opetuspalvelut

Strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi tehtiin toimenpiteitä sekä koulun että tulosalueen tasolla. Painopisteinä olivat toimenpideohjelman mukaiset toimenpiteet kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi. Jokainen koulu on laatinut toimenpidesuunnitelman KiVa-kyselyn tulosten perusteella. Opetuspäällikkö on käsitellyt suunnitelmat koulun rehtorin kanssa erikseen. Turvallisuuskansioiden käytettävyyden edistäminen etenee suunnitelman mukaisesti. Poliisin turvallisuuskasvatusvideot aiheista kiusaaminen, väkivalta, vahingonteko, näpistely ja päihteet on viety henkilöstön

turvallisuuskansioon. Tavoitteena on, että turvallisuuskansio toimii myös pedagogisena työvälineenä. Opettajien työpuhelimet on otettu kouluilla käyttöön. Mapa-koulutukset (70 hlöä lv. 2023-2024 aikana). Mapa-koulutuksen tavoitteena on ohjata henkilöstöä ehkäisemään haasteellista käytöstä huomioiden oppilaiden yksilölliset tarpeet ja toimien lakien, säännösten ja ammattillisten ohjeiden ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Tulosalueen kehittämistiimien työ on käynnistetty. Ilmoittautumisaika tiimityöhön oli 12.9-21.9.2023 välisenä aikana. Lv. 2023-2024 tiimien teemat ovat turvallisuus, digitalisaation edistäminen, hyvinvointi sekä kielet ja kulttuuri. Tiimit aloittavat työnsä viimeistään lokakuun aikana.

Opettajien palkat saatiin maksuun todellisten tuntien mukaisesti syyskuun loppuun mennessä. Järjestelmää koskevia ongelmia pyritty korjaamaan siinä kuitenkaan onnistumatta. Pätevän henkilöstön saatavuudessa osin haasteita. Vaarojen ja riskien sekä kalusteita koskevat investointipäätökset on tehty ja hankinnat käynnistyneet.

Opetuspalveluiden syyskuun talouden toimintakate oli -25,1 milj. euroa toteutuman ollessa 76,2 %. Toimintatulojen toteuman osuus oli 43,4 % ja toimintamenojen 73,7%. Tilinpäätösennusteen mukaan toimintatuottojen odotetaan olevan noin 0,08 milj. euroa vähemmän suhteessa talousarvioon. Tilinpäätösennusteen mukaan toimintakulujen odotetaan olevan noin 0,55 milj. euroa vähemmän suhteessa talousarvioon. Suurin selitettävä tekijä löytyy ICT-kuluissa, joita kesällä tehdyn kirjausmuutoksen johdosta kirjaantuu suurimalta osin tulosalueiden sijaan suoraan hallintopalveluihin. Myös palkkakustannusten toteutumaennuste päivittyi kesäkuun arvion jälkeen. Toimintakatteen odotetaan olevan noin 0,47 milj. euroa positiivinen suhteessa talousarvioon.

Varhaiskasvatuspalvelut

Strategisia tavoitteita on edistetty edelleen tavoite kerrallaan. Henkilöstön työhyvinvointia on tuettu työnohjauksella koko kevään eri ryhmissä ja syksyllä jatketaan koko yksikön työnohjaus illoilla muutamassa päiväkodissa. Lasten ja henkilöstön digitaitojen kehittämiseksi alkaa pilotointi lähikoulutuksesta kahdessa päiväkodissa.

Varhaiskasvatuksessa on haastava tilanne pätevän henkilöstön saamiseksi, tämän vuoksi sitovaksi tavoitteeksi vuodelle 2023 asetettiin avoimien toimien täyttäminen 20 % verran. Avoimia toimia ei ole saatu täytettyä ja lisääntyneen henkilöstötarpeen vuoksi avointen toimien täyttämisprosentti on negatiivinen. Syksyn rekrytoinnin osalta haasteena on ollut edelleen varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus. Järjestelyvaraeriä kohdennettiin kaikille eri ammattiryhmille, eritoten pk johtajille ja varhaiskasvatuksen opettajille. Apulaisjohtaja kokeilu käynnistyi syksyllä yhdessä päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen lakimuutos lasten tuen ta-soista astui voimaan 1.8.2022. Nyt on eletty kokonainen toimintavuosi uuden lain mukaisesti, joten lain voimaantulon vaikutuksia on tärkeää arvioida. Hallintopäätöksiä on tehty syksyllä yli 60 lapselle ja avustajien tarve on kasvanut lasten tuen tarpeiden havaitsemisen myötä. Hanketyöntekijä ja hankeavustaja resurssia on kohdennettu pienennettyihin ryhmiin sekä muutamiin muihin ryhmiin. Syksyllä käynnissä on enää kaksi hanketta.

Esiopetuksen päivitetty opiskeluhoitosuunnitelma on otettu käyttöön syksyllä. Mäntsälän varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhteinen tasarvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitettiin kesällä 2023 ja uudet kirjaukset tehdään esiopetuksen toimintasuunnitelmiin ja varhaiskasvatuksen ryhmävasuihin syksyn aikana.

Koskenrannan päiväkodin hankinnat on pääosin tehty. Investoinneista tehtävät kalustohankinnat alittavat arvion tällä hetkellä noin 0,05 milj. Arvioin mukaan investoinneista jää rahaa käyttämättä vuonna 2023.

Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän vaihdosta valmistellaan loppuvuoden aikana aktiivisesti.

Varhaiskasvatuksen tulot ovat laskeneet 1.3.2023 voimaan tulleen asiakasmaksulain muutoksen myötä arviolta noin 0,3 milj. euroa, mutta alkuvuoden maksutuottokertymä noudattaa vuoden 2022 kuukausittaista kertymää. Koko vuoden osalta henkilöstömenot kasvavat palkankorotusten ja lisäkasvattajien tarpeen vuoksi, tämä on huomioitu 0,3 milj. Euron lisämäärärahalta osavuosikatsauksessa. Kotihoidon tuen kuntalisän käytön arvioidaan alittuvan vuoden aikana.

Varhaiskasvatuspalveluiden talouden toimintakate oli -11,97 milj. euroa toteutuman ollessa 79,5 %. Toimintatulojen osuus oli 45,8 % ja toimintamenojen 76,8 %. Toimintamenoissa ylityspaineet kohdistuvat henkilöstömenoihin (noin 0,35 milj. euroa). Henkilöstömenojen kasvua ei osattu arvioida vielä kesäkuun ennusteessa, koska palkankorotusten ja lomarahojen vaikutus näkyi vasta heinäkuussa. Lisäksi sijaiskustannusten kasvua ei ollut budjetoitu. Toimintatuottojen odotetaan laskevan noin 0,3 milj. euroa, minkä osalta toimintakatteen lasku on noin 0,65 milj. euroa.

Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointipalvelut

Strategiset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Hyvinvointisuunnitelman päivitys etene aikataulun mukaan ja tulee hyvinvointilautakuntaan päätöksentekoon marraskuussa. Hyvinvointisuunnitelman neljä päätavoitetta kaikenikäisten liikkumisen lisääminen, digiosaamisen vahvistaminen, syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja osallisuuden vahvistaminen sekä turvallisuuden lisääminen ovat ajankohtaisia ja niiden tavoitteiden suuntaisesti edetään. Suunnitelmassa päivitetään toimenpiteet ja mittarit mahdollisimman konkreettiseksi ja huomioidaan myös hyte-kertoimen edellyttämät mittarit. Hyvinvointisuunnitelman päivytykseen on osallistunut kaikkien toimialojen päälliköt yhdessä hyvinvointipalvelujen kanssa.

Kansalaisopiston toiminta on sujunut alkuvuodesta opintosuunnitelman mukaan. Opiskelijoiden osallistuminen kursseille on lisääntynyt jonkin verran ja tämä näkyy myös pienenä tulojen kasvuna edellisvuoden vastaavaan aikaan nähden. Kansalaisopiston rehtori jäi eläkkeelle 1.8.23, ja uusi rehtori aloitti samana päivänä.

Kirjaston vartiointipalvelujen osto ylittyi jo ensimmäisen vuosi neljänneksen aikana. Vartiointia on jouduttu lisäämään kirjastoon kohdistuneen ilki-vallan vuoksi. Kirjaston toiminnanohjausjärjestelmä vaihdettiin syyskuun alussa ja siihen liittyvät henkilökunnan koulutukset saatiin toteutettua suunnitelman mukaan.

Nuorisopalveluista toinen etsivä nuorisotyöntekijä oli toimivapaalla 22.3-22.8.2023 välisen ajan. Hänen tilalleen ei saatu palkattua sijaista kahdesta hakuyrityksestä huolimatta. Starttivalmennukset

toinen koordinoiva ohjaaja siirtyi toisen työnantajan palvelukseen huhtikuun puolivälissä. Uusi koordinoiva ohjaaja aloitti Starttivalmennuksessa 1.6.23 ja senioriohjaaja 4.9.23 kaksivuotisessa projektissa. Senioriohjaajan palkka + toimintakustannukset saadaan perintörahoista.

Vapaa-aikapalveluissa on edetty toimintasuunnitelmien mukaan. Perustoimintasuunnitelman lisäksi Hyökännummen koululla pidettiin kesäkuussa kaksi viikkoa lasten päiväleiriä yhdessä Hyökännummen koulun vanhempainyhdistyksen kanssa. Kunnan nuoriso-ohjaaja ja nuoriso-ohjaajaopiskelija toimivat leirin vetäjinä. Tästä toiminnasta työntekijä resurssien lisäksi tuli pieni maksu koulun siivoukustannuksista.

Liikuntapalvelut järjestivät kesän aikana suositut sup-lautakokeilut ja perheretken laamatilalle. Mäntsälä Liikkuu 2025 -hanke etenee suunnitellusti, vaikka hanketyöntekijä vaihtui 1.8.23 alkaen. Kesä- ja heinäkuussa hankkeessa ei ollut työntekijää, mutta toiminnan kannalta ei tapahtunut katkosta.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalue koordinoi puistoruokailun, joka toteutettiin Myllymäen koulun pihalla kesäkuun alusta juhannukseen asti. Puistoruokailun yhteydessä järjestettiin myös leikkejä ja pelejä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Harrastamisen Mäntsälän mallin koordinointi siirtyi hyvinvointipalveluille alkuvuodesta ja hanke on saatu etenemään.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvointipalvelualueen budjetti näyttää toteutuvan lähes suunnitellusti, joskin ylitystä tulee kesäkuussa voimaan tulleiden palkankorotusten osalta. Tulokertymä voi alittaa jonkin verran, samoin palvelujen ostot niiden taloustietojen pohjalta, jotka nyt ovat käytettävissä. Kokonaisuudessa palvelualue pysyy budjetissa.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvointipalveluiden syyskuun toteutuneen tilanteen mukaan talouden toimintakate oli -2,3 milj. euroa toteutuman ollessa 73,7 %. Toimintatuottojen toteuman osuus oli 52,2 % ja toimintamenojen 70,8%. Tilinpäätösennusteen mukaan toimintatuottojen odotetaan olevan talousarviota vastaava. Tilinpäätösennusteen mukaan toimintakulujen odotetaan

olevan noin 0,18 milj. euroa vähemmän suhteessa talousarvioon. Suurin selittävä tekijä löytyy ICT-kuluissa, joita kesällä tehdyn kirjausmuutoksen johdosta kirjaantuu suurimmalta osin tulosalueiden sijaan suoraan hallintopalveluihin. Toimintakatteen odotetaan olevan noin 0,18 milj. euroa positiivinen suhteessa talousarvioon.

Talousarviomuutokset

Osavuositarkastuksen 3/2023 yhteydessä tehtävät talousarvio- ja määrärahamuutokset sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tulosalueilla:

- Sivistyksen yhteiset tulosalueelta siirretään palvelujen ostoista 20 000 euroa varhaiskasvatukseen henkilöstömenoihin.
- Opetuksen tulosalueelta siirretään palvelujen

ostoista ja henkilöstömenoista 300 000 euroa kattamaan varhaiskasvatukseen toimintatuottojen laskua ja 160 000 euroa varhaiskasvatukseen henkilöstömenoihin.

- Sivistyksen yhteiset tulosalueelta siirretään palvelujen ostoista 170 000 euroa varhaiskasvatukseen henkilöstömenoihin.

Tulosalueet

Sivistyksen ja hyvinvoinnin									
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022	
Toimintatuotot									
Toimintakulut	-450		-450	-301	149	67,0 %	-421	-547	
Toimintakate	-450		-450	-301	149	67,0 %	-421	-547	
Opetuspalvelut									
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022	
Toimintatuotot	2 615		2 615	1 136	-1 479	43,4 %	2 535	3 085	
Toimintakulut	-33 817	-300	-34 117	-25 146	8 971	73,7 %	-33 569	-34 241	
Toimintakate	-31 203	-300	-31 503	-24 011	7 492	76,2 %	-31 034	-31 156	
Varhaiskasvatuspalvelut									
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022	
Toimintatuotot	1 335		1 335	611	-724	45,8 %	1 035	1 274	
Toimintakulut	-16 091	-300	-16 391	-12 583	3 808	76,8 %	-16 739	-15 009	
Toimintakate	-14 756	-300	-15 056	-11 972	3 084	79,5 %	-15 703	-13 734	
Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin yhteiset									
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022	
Toimintatuotot	483		483	252	-231	52,2 %	483	442	
Toimintakulut	-3 611		-3 611	-2 557	1 054	70,8 %	-3 433	-3 175	
Toimintakate	-3 128		-3 128	-2 305	823	73,7 %	-2 950	-2 734	

Tekninen ja elinvoimapalvelut

Tekninen ja elinvoimapalvelut 1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	23 520		23 520	17 122	-6 398	72,8 %	23 288	24 334
Myyntituotot	3 645		3 645	2 478	-1 167	68,0 %	3 548	4 584
Maksutuotot	602		602	251	-350	41,7 %	454	767
Tuet ja avustukset	33		33	6	-27	18,0 %	58	49
Muut toimintatuotot	19 241		19 241	14 387	-4 854	74,8 %	19 229	18 935
Valmistus omaan käyttöön				73	73		125	5
Toimintakulut	-18 672		-18 672	-13 513	5 159	72,4 %	-19 231	-18 535
Henkilöstökulut	-6 073		-6 073	-4 476	1 597	73,7 %	-6 162	-5 742
Palvelujen ostot	-4 954		-4 954	-3 992	962	80,6 %	-5 496	-5 522
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 856		-4 856	-2 720	2 136	56,0 %	-4 534	-4 496
Avustukset	-163		-163	-160	3	98,2 %	-163	-158
Muut toimintakulut	-2 627		-2 627	-2 165	462	82,4 %	-2 876	-2 616
Toimintakate	4 848		4 848	3 682	-1 166	75,9 %	4 182	5 804
Vuosikate	4 848		4 848	3 682	-1 166	75,9 %	4 182	5 804
Poistot ja arvonalentumiset	-8 529		-8 529	-5 838	2 691	68,4 %	-7 788	-6 793
Poistot ja arvonal.	-8 529		-8 529	-5 838	2 691	68,4 %	-7 788	-6 793
Tilikauden tulos	-3 681		-3 681	-2 155	1 525	58,6 %	-3 606	-990
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3 681		-3 681	-2 155	1 525	58,6 %	-3 606	-990
Vyörytyserät	-1 670		-1 670	-762	908	45,6 %	-1 670	-1 861
Vyörytystuotot				2 904	2 904			
Vyörytyskulut	-1 670		-1 670	-3 666	-1 997	219,6 %	-1 670	-1 861
Kustannuslaskennalliset erät	-5 956		-5 956		5 956	0,0 %	-5 956	-5 982
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-11 307		-11 307	-2 918	8 389	25,8 %	-11 232	-8 832

Tekninen ja elinvoimapalvelut

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Tekninen ja Elinvoimapalvelut palvelualueen toiminta-ajatuksena on tuottaa toimivat ja tarkoituksen mukaiset yhdyskunta-, tekniset ja kuntakehityspalvelut kuntalaisille huomioiden talous, turvallisuus ja ympäristö. Vahvistamme asiakaslähtöisyyttä ja kuntalaisten hyvinvointia edistämällä ja tukemalla asukkaiden osallistumista. Palvelualueen tavoitteet on luotu koko kunnan strategiaan pohjautuen.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Tekninen ja elinvoimapalvelujen yhteiset

Teknisen ja elinvoimapalvelujen yhteisten menototeuma vastaa hyvin ajankohdan arviota. Toimintamenot ovat 74,9 % talousarvioon verrattuna. Teknisen yhteiset on alkuvuoden aikana päivittänyt valmiussuunnitelmaa sekä hyvinvointisuunnitelmaa yhteistyössä muiden tulosalueiden kanssa,

kehittänyt hankkeiden seuranta ja niiden sisäistä koordinoitua sekä tukenut ja avustanut tulosalueiden palvelutoimintaa.

Toimitilapalvelut

Toimintatuotot ovat linjassa talousarvioon ja niiden toteuma syyskuun lopussa on 75 %. Toimintakuluissa toteuma on 74,5 %, mutta koska tulosalueella laskutus painottuu vuoden loppuun on toimitilapalveluiden toimintakuluissa nähtävissä talousarvion ylityspainetta. Ennusteen mukaan talousarvio ylittyy 0,32 milj. eurolla. Toimintakulujen suurin ylityspaine on Ehnroosin koulun leasingvuokriin sekä kiinteistöveroissa.

Korjaushankkeiden osalta alkuvuosi ja kesän projekteihin valmistautuminen on mennyt pääosin suunnitellusti. Sääksjärven koulun vanhimmassa rakennuksessa on ilmennyt sisäilmasta aiheutuvaa oireilua. Tilan käyttäjän sekä terveysvalvontaviranomaisen kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella on päädytty hankkimaan väistötila. Väistötilojen hankinnan kilpailutus toteutettiin

puitesopimusjärjestelyn mukaisesti. Väistötila on valmistunut syyskuun lopulla ja sen käyttöönotto on lokakuussa.

Ateria- ja puhtauspalvelut

Tulosalueen talous on tasapainossa, kun vuoden kolmannen osavuositarkastuksen toimintatuotot ovat 71,2 % ja toimintamenot 69,1 % talousarvioon verraten. Toimintatuottojen osuus jää pienemmäksi edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna, sillä tuotoista puuttuvat Hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtyneet palvelut. Koskenrannan päiväkotin Amandan keittiön toiminta käynnistyi 31.7.2023 onnistuneesti.

Kuntatekniikka

Tulosalueen toimintatuottojen toteuma on syyskuun lopussa 56,6 % ja tuottojen (metsän myynti) ennustetaankin jäävän kokonaisuudessaan 0,15 milj. alle talousarvion. Toimintamenojen toteuma on 74,0 % ja menojen osalta ennustetaan 0,23 milj. euron ylitystä talousarvioon verrattuna. Toimintamenoissa suurimmat ylityspaineet syntyvät alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalveluiden, asiantuntijapalveluiden, jätehuoltomaksujen sekä kaluston osalta.

Kesällä 2023 toteutuksessa olevat kuntatekniikan investointihankkeet ovat edenneet pääosin suunnitellusti. Kesäkauden aikana on tehty pieniä liikenneturvallisuustoimenpiteitä Vuolteenmetsäntielle ja Einontielle. Roinilanpellon alueen infran rakentaminen valmistui elokuussa. Riihenmäen ja Sälinkään kuntoportaiden rakentaminen saatettiin valmiiksi heinäkuussa. Riihenmäen koulun tekonurmikenttä valmistui elokuun lopussa ja Urheilupuiston tekonurmikentän rakennushanke syyskuun lopussa.

Kuntatekniikassa on panostettu hankkeiden viestintään, erityisesti tämä on näkynyt kuntatekniikan investointihankkeiden tiedotuksessa kunnan sähköisissä kanavissa.

Kuntakehityspalvelut

Maankäyttö, asuminen ja liikenne

Tulosalueen toimintatuotot ovat syyskuun

lopussa 51,2 % ja toimintamenot 68,5 % talousarvioon verraten. Maanvuokratulojen arvioidaan ylittyvän 0,12 milj. eurolla talousarvioon nähden, mutta vastaavasti rakennusvalvonnan lupatulojen arvioidaan alittuvan 0,12 milj. eurolla talousarvioon nähden. Joukkoliikenteen kulujen arvioidaan ylittävän talousarvion 0,1 milj. eurolla.

Vuosi 2023 on ollut rakennuslupahakemuksissa ja suunnittelutarveratkaisuhakemuksissa poikkeuksellisen rauhallinen. Isoimpana lupahankkeena Kapuliin on tullut noin 7200 k-m²:n suuruinen kasvihuonerakennus, jolle rakennuslupa myönnettiin 20.9.2023. Rakentamisen määrä on vähentynyt huomattavasti mm. rakennuskustannusten nousun, korkojen nousun ja talouden epävarmuuden myötä. Lempivaaran omakotitontteja oli tammikuussa haettavana 13 kpl ja Hyökännummelta Roinilantien alueen tontteja oli haettavana 18 kpl syyskuun aikana. Lempivaarasta tontteja on varattu 5 kpl ja Roinilantieltä 1 kpl. Uusia tontteja tulossa loppuvuodesta lisää Lempivaaran seuraavasta vaiheesta.

Henkilöstörekrytointeja on tehty ja uusi kaavoituspäällikkö aloitti elokuussa. Johtavan rakennustarkastajan tehtävä on ollut haussa aiemman viranhaltijan eläköitymisen takia. Lisäksi on haettu uutena tehtävänä liikenne- ja ilmastoasiantuntijaa. Rekrytoinnit ja henkilöstövalintapäätökset ovat onnistuneet ja siten alkuvuoden henkilöstövaje ei jatku loppuvuoden osalta.

Yleiskaavatyö jatkuu tarvittavien lisäselvitysten laatimisella. Lisäksi kuntakehityslautakunta päätti 15.2.2023 koko kunnan strategisen yleiskaavan päivitetystä tavoitteista ja niitä tukevista toimenpiteistä.

Vuosittaiset indeksimuutokset ovat isoja, mikä toisaalta tuottaa tälle vuodelle lisätuloja maanvuokriin indeksitarkistusten takia, mutta aiheuttaa myös lisäkustannuksia indeksisidonnaisissa sopimuksissa, etenkin joukkoliikenteen sopimusten osalta.

Talousarviomuutokset

Osavuositarkastuksen 3/2023 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Käyttötalouso

Toimitilapalveluiden osalta esitetään toimintamenoihin 0,3 milj. euroa lisämäärärahaa.

Kuntatekniikan osalta esitetään toimintatuottoihin 0,15 milj. euron vähennystä talousarvioon ja toimintamenoihin 0,23 milj. euroa lisämäärärahaa.

Teknisen ja elinvoimapalveluiden talousarvion määrärahamuutos yhteensä:

Toimintatuottojen vähennys yht. -0,15 milj. euroa ja toimintamenojen lisäys -0,53 milj. euroa, jolloin toimintakate -0,68 milj. euroa.

Tekninen ja elinvoimapalvelujen yhteiset								
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-844		-844	-632	211	74,9 %	-839	-841
Toimintakate	-844		-844	-632	211	74,9 %	-839	-841
Toimitilapalvelut								
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	17 236		17 236	12 926	-4 310	75,0 %	17 101	16 906
Valmistus omaan käyttöön				73			125	
Toimintakulut	-7 660		-7 660	-5 707	1 953	74,5 %	-7 973	-7 602
Toimintakate	9 576		9 576	7 291	-2 357	76,1 %	9 253	9 304
Poistot ja arvonal.	-4 964		-4 964	-3 373	1 591	67,9 %	-4 520	-4 156
Tilikauden tulos	4 611		4 611	3 918	-693	85,0 %	4 733	5 149
Ateria- ja puhtauspalvelut								
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	4 797		4 797	3 415	-1 381	71,2 %	4 797	5 337
Toimintakulut	-4 797		-4 797	-3 316	1 481	69,1 %	-4 815	-4 648
Toimintakate	0		0	100	100		-18	688
Kuntatekniikka								
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	370		370	209	-161	56,6 %	223	654
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintakulut	-3 255		-3 255	-2 408	847	74,0 %	-3 488	-3 463
Toimintakate	-2 885		-2 885	-2 199	686	76,2 %	-3 265	-2 809
Maankäyttö, asuminen ja liikenne								
1000 €	TA 2023	MUUTOS	MTA 2023	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2023	TP 2022
Toimintatuotot	1 118		1 118	572	-546	51,2 %	1 168	1 438
Toimintakulut	-2 117		-2 117	-1 450	667	68,5 %	-2 117	-1 982
Toimintakate	-999		-999	-878	121	87,9 %	-949	-544

Konserniosia

Nivos -konserni

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Infrastruktuurin kehittäminen tukien Mäntsälän kunnan strategiaa		
Huolehditaan välttämättömyysinfrastruktuurin kehittämisen vastaamaan kunnan kasvua ja mahdollistavan sekä yrityksille että asukkaille riittävän laadukkaat ja luotettavat infrastruktuuripalvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti.		
Elinkeinopoliitiikan tukeminen paikallisesti		
Osallistumme aktiivisesti suurimpien uusien yritysten Mäntsälään sijoittumiseen tarjoamalla energiaratkaisuja kilpailukykyisin ehdoin.		
Seutuyhteistyön vahvistaminen		
Haetaan volyymietuja laajemman yhteistyön kautta Nivos-konsernin toiminta-alueella esimerkkinä vesilaitosyhteistyö Pukkilan ja Pornaisten kuntien kanssa sekä kaukolämpöyhteistyö Pornaisten ja Kärkölan sekä mahdollisesti muidenkin lähikuntien kanssa.		
Mäntsälän kunnan talouden tukeminen		
Mäntsälän kunna taloutta konserni tukee 1,6 miljoonan euron korkotuloutuksella ja kehittämällä liiketoimintaa huolehtien Nivos-konsernin arvonnoususta.		
Terve voitollinen liiketoiminta	Liikevoitto	tervehdyttämistoimien ja 1,6 milj. euron pääomallainan koron maksuvapautuksen vuoksi.
Onnellinen asiakas	Asiakaskokemus	Mitataan ja seurataan säännöllisesti, tavoitteena jatkuva parantaminen. NPS on noussut 30:een edellisen vuoden 28:sta.
Vahva tekemisen kulttuuri	Henkilöstökysely	Mitataan ja seurataan säännöllisesti. eNPS mittarointi on otettu käyttöön ja se oli 9 koko konsernissa kevään mittauksen mukaisesti.
Ekologinen vastuullisuus	Hiilidioksidipäästöt	syntyvien hiidioksidipäästöjen määrä. Pitkän tähtäimen tavoite on, että oman toiminnan päästöt ovat nolla vuoteen 2030 mennessä. Hiilidioksidipäästöt raportoiaan vuosittain kevättalven aikana. Päästötiedot aiemmilta vuosilta löytyvät osana vastuullisuusraporttia.

	tot. 30.9.2023	TA 2023	TPE 2023	TP 2022
Liikevaihto (1000 €)	19843	30714	26851	26473
Liikevoitto (1000 €)	353	3950	1303	-412
Tilikauden tulos (1000 €)	277	2407	317	-7211
Omavaraisuus %	28 %	24 %	28 %	26 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	472 %	300 %	344 %	357 %
Investoinnit (1000 €)	4244	4608	4905	8765
Lainamäärä (1000 €)	93640	92050	92300	94466
Vastuut (1000 €)	446	382	414	654
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	94086	92432	92714	95119
Lainamäärä € / asukas	4478	4352	4419	4521
Asukasmäärä 8/23	20909	21150	20889	20895

Tot. 30.9. sarakkeen asukasmäärä laskettu 08/2023 tiedolla

Mäntsälän Kodit Oy

	tot. 30.9.2023	TA 2022	TPE 2023	TP 2022
Asukkaat lkm	642			669
Kiinteistöt lkm	16	16	16	16
Asunnot lkm	402	402	402	402
Asuinneliöt	19905	19905	19905	19905
Kesk. neliövuokra / kk	11,87	11,87	11,87	11,87
Asuntojen vuokrausaste	96,96 %	≥96%	95,00 %	98,8 %
Vaihtuvuus % / vuosi	18,79 %	<20%	26,00 %	25,6 %
Vuokrasaatava	35482	<30000	36000	52675
Hakemuksia jonossa	104	<80		106

Tot. 30.9. sarakkeen asukasmäärä laskettu 08/2023 tiedolla

Mäntsälän Toimistotalo Oy

	tot 30.9.2023	TA 2023	TPE 2023	TP 2022
Tuotot / kulut %	60 %	100 %	100 %	100 %
Omavaraisuus %	6 %	6 %	6 %	6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	12 %	15 %	15 %	13 %
Investoinnit (1000 €)				
Lainamäärä (1000 €)	3168	3168	3168	3358
Vastuut (1000 €)				
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	3168	3168	3168	3358
Lainamäärä € / asukas	152	150	151	161
Asukasmäärä 8/23	20909	21150	20955	20895

Tot. 30.9. sarakkeen asukasmäärä laskettu 08/2023 tiedolla

Mäntsälän Jäähalli Oy

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Jäähallin kävijäkerrat vuodessa	200 000 kävijäkertaa vuodessa	142 500
Lasten ja nuorten harrastajamäärien kasvattaminen	Aloittavien ryhmien, kuten kiekko-, ringette- ja luistelukoulujen koon kasvattaminen	Kiekko-, ringette- ja luistelukouluryhmissä kaudella 2023-2024 yli 100 lasta, määrä tarkentuu syksyn aikana
Mainospaikka myynti vuodessa	70 000 €	57 336 €
Tilikauden tulos	0 €	-331 000 €

	tot 30.9.2023	TA 2023	TPE 2023	TP 2022
Liikevaihto (1000 €)	377	842	575	505
Liikevoitto (1000 €)	-289	67	-228	-228
Omavaraisuus %	-2 %	0 %	-3 %	-3 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	1108 %	780 %	1112 %	13 %
Investoinnit (1000 €)	0,00	0	0,00	
Lainamäärä (1000 €)	6294	6396	6281	6438
Vastuut (1000 €)	104	108	104	4
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	6398	6504	6385	6442
Lainamäärä € / asukas	301	302	300	308
Asukasmäärä 8/23	20909	21150	20955	20895

Mäntsälän Yrityskehitys Oy

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Sitovat tavoitteet:		
Uudet Mäntsälän sijoittuneet tai toimitiloja rakentaneet suuret yritykset 2 kpl ja keskisuuret yritykset 3 kpl	2022 - 2026 lukumäärä, suuret 1 kpl ja keskisuuria 2 kpl	asiakashallintarekisteri , MYK
Yrityskonsultointien määrä 120 kpl/vuosi	1.1-30.9.2023 85 kpl	asiakashallintarekisteri , MYK

	Tot 30.9.2023	Ta 2023	Tpe 2023	Tp 2022
Liikevaihto (1000 €)	276	364	342	345
Liikevoitto (1000 €)	25	0	0	10
Omavaraisuus %	99 %	99 %	99 %	99 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	0 %	0 %	0 %	0 %
Investoinnit (1000 €)	8	10	8	4
Lainamäärä (1000 €)	0	0	0	0
Vastuut (1000 €)				
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)				
Lainamäärä € / asukas	0	0	0	0
Asukasmäärä 08/23	20909	21150	20955	20895

Sanasto

TA 2023

Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2023.

MTA 2023

Muutettu talousarvio, jossa huomioitu valtuuston hyväksymät muutokset alkuperäiseen talousarvioon.

Tot. 30.9.

Kirjanpidon toteuma 30.9.2023 tilanteessa.

Poikkeama

Muutetun talousarvion ja kirjanpidon toteuman erotus

Tot. %

Toteuma 30.9. verrattuna muutettuun talousarvioon. Esitetty prosentteina.

TPE 2023

Tilinpäätösennuste tilikaudelta 2023.

TP 2022

Tilinpäätös vuodelta 2022.

Toimintatuotot / Toimintakulut %

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$.

Tulorahoituksen osuus toimintamenoista.

Vuosikate / Poistot %

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$.

Vuosikatteen tulisi riittää kattamaan vähennettävien poistojen määrä. Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman välitulokset, jonka määrä ilmaisee sen kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä, taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien kertymä, € (5 vuotta)

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %

Investointien tulorahoitus, % = $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainahoitokate

Laskennallinen lainahoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$.

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita.

